

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Науковий університет імені Етвеша Лоранда (м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельцах (Польща)
Гуманітарно-педагогічний коледж Мукачівського державного
університету**

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

**Збірник тез доповідей
за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції
21-22 жовтня 2021 року**

**Україна, Мукачево
21-22 жовтня 2021 р.**

УДК 37:378.011.3-057.4:316.476(477:4)(043.2)

О – 72

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(Протокол № 8 від 25 листопада 2021 р.)

Рецензенти:

Сотська Галина Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, заступник директора з науково-експериментальної роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Козубовська Ірина Василівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції, 21-22 жовтня 2021 р., Мукачево / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево: Вид-во МДУ, 2021. – 352 с.

ISBN 978-617-7495-48-1

У збірнику представлено тези доповідей учасників V Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку загальноосвітньої та вищої школи, освіти дорослих та професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія: Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова), Гоблик В. В. – д.е.н., професор, Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., доцент; Молнар Т. І. – к.пед.н., доцент, Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент, Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

© Мукачівський державний університет, 2021

ОГІЄНКО О.І.	
ЗОВНІШНІ ЧИННИКИ І ПРОЦЕДУРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ АМЕРИКАНСЬКИХ ВЧИТЕЛІВ.....	229
ОДОШЕВСЬКА Є.С., ЧЕКАН О.І.	
ПОРУШЕННЯ МОВЛЕННЯ ЯК ОДИН ІЗ ЧИННИКІВ ЗАНИЖЕНОЇ САМООЦІНКИ СУЧАСНИХ ДІТЕЙ.....	231
ОЛІЙНИК Г.М.	
РЕАБІЛІТАЦІЯ ЯК ТЕХНОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ: СУТНІСТЬ ТА ВИДИ.....	233
ПАВКО А.І.	
ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ Я. КОМЕНСЬКОГО ТА ЙОГО СВІТОГЛЯДНІ ДЕТЕРМІНАНТИ.....	235
ПАВКО А.І.	
СУТНІСНІ ЗАСАДИ ІНТЕЛЕКТУ: ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ.....	237
ПАЗЮРА Н.В.	
ВИСВІТЛЕННЯ ПИТАНЬ ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ ОСВІТИ В КОМПАРАТИВНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ.....	240
ПАУК М.М., ЮГАС О.М.	
SOFT SKILLS – НЕВІД’ЄМНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ-ФІЛОЛОГІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	241
ПЕРЕБИЙНІС Ю. В.	
РОЛЬ ПРОБЛЕМНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ПРАВА ДО ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО ІНШОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ.....	243
ПОПОВИЧ А.М., БРИЖАК Н.Ю.	
ЗДОРОВ’ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА В УМОВАХ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	245
ПОПОВИЧ Н.Ф., ДОБОНІ А.А.	
МЕТОДИКА ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ТВОРЧІСТЮ А. КОСТЕЦЬКОГО.....	247
ПОПОВИЧ О.М., ВОВЧОК М.Ю.	
ФОРМИ ТА ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	250
ПОПОВИЧ Я.В., ЛАЛАК Н.В.	
ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ПРОЄКТУВАЛЬНО-МОДЕЛЮВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	252
ПОСТРИГАЧ Н.О.	
РОЗВИТОК ПОЛІТИКИ ЯКОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ГЛОКАЛЬНОМУ КОНТЕКСТІ.....	254
ПРОГОНЮК А.В., САНТО В.В.	
КОМУНІКАТИВНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	256
РЕНДЗЕЙ В.В., ПОПОВИЧ Н.Ф.	
ВИВЧЕННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ТВОРЧОСТІ М. СИНГАЇВСЬКОГО.....	260

ВИВЧЕННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ТВОРЧОСТІ М. СИНГАЇВСЬКОГО

М. Сингаївський – відомий український дитячий письменник. Вивчення його творчості для дітей має важливе значення для навчання, розвитку та виховання молодших школярів у початковій школі. Адже письменник створив для дітей чимало творів різних жанрів.

У процесі читання літературних творів різних жанрів формується ставлення молодших школярів до навколишньої дійсності, розвиваються їхні естетичні й етичні почуття, творчі здібності, збагачується їхнє мовлення. Дослідженню актуальних питань літературного читання присвячено ряд публікацій [1; 2; 3; 4].

Народився Микола Федорович Сингаївський 12 листопада 1936 року в с. Шатрище на Житомирщині в родині хліборобів. Зовсім малим пережив лихоліття війни, важкі перші повоєнні роки. Ще навчаючись у школі в м. Коростені, пробував свої сили в поезії.

Згодом навчався у Київському університеті. У 1961 році закінчив філологічний факультет Львівського університету і почав працювати у редакціях різних газет. Потім працював завідувачем відділу поезії «Літературної України», заступником директора Бюро пропаганди художньої літератури СПУ, завідуючим відділу літератури та мистецтва журналу «Ранок».

М. Сингаївський почав публікувати свої твори ще у шкільні роки.

У 1958 році письменник видав першу книжечку віршів для дітей «Жива криничка». Позитивно відгукнувся на неї М. Стельмах. Відтоді М. Сингаївський видав понад сорок своїх книжок – поетичних та прозових. Серед них десять віршованих збірок адресовані читачам молодшого шкільного віку.

У 1966 році була опублікована дитяча книжечка М. Сингаївського «Колесо», до якої увійшли такі вірші письменника: «Колесо», «Як приходять вечір», «Доріжка», «Літаки», «Гори», «Співанка про Михайлика», «Дощева пригода», «Прилетіла ластівка», «Перепілка», «Волошки», «Вітер», «Осіння прогулянка», «Пісня про човника», «Вгадать не важко», «Зимові новини», «Запросини», «Весна на крилах», «Жайворонки-сіячі», «Грак», «Запрошення до лісу», «Журавлева хата», «Зозуліні черевики», «Як ти звешся?», «Материна втіха», «Дятлова кузня», «Жив на груші горобець», «Деркач», «Сорока», «Побажання гагарі», «Чайка», «Гуска-шилохвістка», «Вівчарик», «Сойка», «Птиці-ткачі», «Спитав я в казкарки», «Пастушок», «Кулик хвалить болото», «Іволга», «Чапля», «Де ночує перепілка?».

У 1970 році побачила світ книга для дітей під назвою «Журавлине літо», в яку вміщені такі вірші письменника: «Журавлине літо», «Трясогуска», «Ластівоча веснянка».

У 1987 році опублікована книжечка М. Сингаївського «Ластівоча весна», до якої увійшли такі вірші: «Весняні дзвони», «Ластівоча весна», «Травка-веснянка», «Не тумани стеляться», «Святкова», «Коник-громик», «Одуд і

перепілка», «Будяк хвалився так», «Жартував комарик», «Гречана каша», «Лічилочка», «Скоромовка», «Мороз і сонце», «Ми з сестрою», «Синичка-сестричка», «Обід для снігура», «Снігові іскри», «Веселка на снігу», «На морі, на возі», «Добра зернина», «Калинчине віконце», «Ми хлібом щасливі», «Пісня для матері», «Осінні дарунки», «Наша Лиска», «Соняшник», «Несе веселка воду», «Я – солдатик», «Квіти пам'яті».

У 1989 році побачила світ дитяча книжечка письменника під назвою «Маківка і перчина», в яку вміщені різноманітні гумористичні вірші, байки, веселинки та скоромовки для дітей, як-от: «Розмова», «Марічка і звичка», «Казала Маківка», «Горобець і Шпаки», «Батько і син», «Груші на вербі», «Кіт і Мишенята», «Зайчєня», «День і ніч», «Сміх для всіх», «Про що говорили птахи і звірі», «Сон Тимка-дивака», «Оксанчина радість», «Тріскуча гілка», «Хто тягне?», «Дівчатка і курчатка», «Білчині забавки», «Гостини у їжака», «Хата під водою», «Жартував комарик з колесом», «На морі, на возі», «Все спочатку», «Тиждень для лежнів», «Мармелад з перцю», «Гостювання», «Якби», «Хто там їде», «Перепілка і росинка», «День для горлиці», «Зерно і колос», «Таємна розмова», «Що воно за диво», «Співанка про Михайлика», «А ви здогадались?».

М. Сингаївський створив для дітей твори на різноманітну тематику. Любою до рідного краю поет висловлює у вірші «Пісня рідному краю».

У творчості письменника є чимало творів на природничу тематику, як-от: «Вийшов травень з лісу», «Синє небо, зелена земля», «Танцюють граки» та ін.

Важливу думку про те, що все починається з малого, автор висловлює у вірші «Дощ із краплі починається».

Вірші М. Сингаївського для дітей мають значну пізнавальну цінність.

У 2-му класі учні ознайомлюються з віршем М. Сингаївського «До школи»:

Так сонячно-ясно довкола,

і тануть хмаринки вгорі.

До школи,

до школи,

до школи

сьогодні ідуть школярі.

Врожсями ниви достигли,

багрець променіє з дібров.

До книги,

до книги,

до книги

душа поривається знов.

Дозріли калинові гронця,

над ними ясніє блакить.

До сонця,

до сонця,

до сонця,

як спів, наша мрія летить.

Відколи, скажіть нам, відколи

цей вересень з нами рідня?

*До школи,
до школи,
до школи
ведуть нас дороги щодня [5, с. 6].*

У цьому творі рефреном звучать рядки: «До школи, до школи, до школи...», «До книги, до книги, до книги...», «До сонця, до сонця, до сонця...». Це ніби узагальнюючий образ світла знань, яке сконцентроване у книзі. Про це учні розмірковують у процесі вирішення пізнавально-проблемного завдання: «Поміркуйте, чому у вірші повторюються слова школа, книга, сонце. Як вони пов'язані між собою?».

У 3-му класі школярі вивчають вірш письменника «Волошкове поле»:

*Поле в нашому краї –
наче море безкрає.
Наче море безкрає –
поле в нашому краї.
Там гуляли волошки,
натомилися трошки.
Натомилися трошки
синьоокі волошки.
Пов'язали хустинки,
наче неба краплинки.
Наче неба краплинки –
пов'язали хустинки.
Зупинилися в житті:
тут ми будемо жити.
Тут ми будемо жити –
та й лишилися в житті [6, с. 127].*

Цей твір має значний розвивальний потенціал. Під час його вивчення увага дітей привертається до спостережливості, стимулюються такі якості, як уміння побачити незвичайне в оточуючому світі, порівнювати, уявляти тощо.

Отже, вивчення творчості для дітей М. Сингаївського в початковій школі відіграє важливу роль у навчанні, розвитку та вихованні молодших школярів. Твори письменника сприяють пробудженню в дітей естетичних почуттів, розвитку в них поетичного чуття, художнього сприймання, образного мислення.

Список використаних джерел

1. Попович Н. Ф. Особливості вивчення творів Лесі Українки у початкових класах / Н. Ф. Попович // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія»: збірник наукових праць / гол. ред. Г. В. Товканець. – Мукачево: МДУ, 2017. – Випуск 1(5). – С. 135-138.
2. Попович Н. Ф. Особливості розвитку мовлення молодших школярів на уроках літературного читання / Н. Ф. Попович, Н. В. Лендел // Інноваційна педагогіка: науковий журнал. – Одеса, 2019. – Випуск 12. – Том 2. – С. 36-40.
3. Попович Н. Ф. Особливості формування в молодших школярів навичок виразного читання / Н. Ф. Попович, Г. Ю. Гудачок // Науковий вісник

Мукачівського державного університету. – Карпатська вежа, 2017. – №23(18). – С.87-95.

4. Попович Н. Ф. Формування навичок читання в молодших школярів / Н. Ф. Попович // Science, research, development. Pedagogy: monografia rokonferencyjna / red. W. Okulicz-Kozaryn. – London: Diamond trading tour, 2018. – №2. – С.13-16.

5. Савченко О. Я. Українська мова та читання: Підручник для 2 класу ЗЗСО (у 2-х частинах): Частина 2 // О. Я. Савченко. – К.: УОВЦ «Оріон», 2019. – 144 с.

6. Савченко О. Я. Українська мова та читання: Підручник для 3 класу ЗЗСО (у 2-х частинах): Частина 2 // О. Я. Савченко. – Київ: УОВЦ «Оріон», 2020. – 160 с.

РОМАНИШИНА Л.М.

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, Україна

РОМАНИШИНА О.Я.

Тернопільський національний педагогічний
університет ім. В.Гнатюка, Україна

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Нині в освітньому просторі значна увага приділяється комп'ютеризації й інформатизації всіх сфер людської діяльності. Це пояснюється тим, що на ринку праці перевага віддається професійно компетентним фахівцям. Забезпечити процес підготовки професійно компетентних фахівців без інформаційно-комунікаційних технологій не видається можливим. Формування професійної компетентності відбувається на основі інформатизації навчально-наукової діяльності.

Суттєве значення в освітньому процесі має застосування засобів інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), які забезпечують збирання, передавання, обробку і планування інформації.

Це розглянуто в Національній програмі інформатизації освіти, яка затверджена Міністерством освіти і науки України. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітній процес базується на певних положеннях: освіта й інформатика розвиваються в єдності; ІКТ забезпечують доступ до більшого обсягу матеріалу; (Костюхин, Горбунов, Сажин, 2007). Окрім того, ІКТ входять до групи педагогічних технологій.

Дуже важливим є те, ІКТ легко поєднуються з традиційними технологіями. Їх можна використовувати на різних етапах навчання.

У психолого-педагогічній літературі подана класифікація засобів ІКТ: технічні засоби – комп'ютери, проектори, мультимедійні дошки, планшети, смартфони; програмні засоби – прикладне програмне забезпечення; засоби з'єднання з Інтернетом – лінії зв'язку, сервери, модеми, пошукові програми; спеціальне освітнє інформаційне наповнення в Інтернеті – контент; методичне забезпечення щодо використання ІКТ (Гура, 2018).

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>